

HYVÄT PAIDEIALAISET!

Uusi vuosi on jo hyvässä vauhdissa, ja Paideia avaa toimintakautensa sääntömääräisellä vuosikokouksella ja sitä välittömästi seuraavalla esitelmällä. Yhdistyksen toimintakertomuksesta käy ilmi, että takana on aktiivinen vuosi: esitelmää oli kerrassaan viisi, ja niitä kuulemassa mukava joukko yhdistysaktiiveja. Tervetuloa seuraamaan myös vuoden 2005 esitelmää, joista ensimmäinen on emeritusprofessori **Toivo Viljamaan** katsaus Turun Akatemian oppineiden näkemyksiin suomalaisten muinaisuudesta.

PAIDEIAN YHTEYSTIEDOT

Osoite: Paideia, c/o Klassilliset kielet ja antiikin kulttuuri, 20014 Turun yliopisto.
Verkossa: <http://org.utu.fi/muut/paideia/>
S-posti: puheenjohtaja: jyri.vaahtera@utu.fi
sihteeri: minna.seppanen@utu.fi

Kaikissa yhdistystä koskevissa asioissa voi ottaa yhteyttä puheenjohtajaan tai sihteeriin. Vuoden 2005 jäsenmaksuja voi alkaa suorittaa välittömästi, kun maksun suuruudesta on päätetty vuosikokouksessa (tilille **Handelsbanken 313130-1139112**). Merkitse yhteystietosi tiedonanto-osioon maksaessasi. Myös esitelmätilaisuuksien yhteydessä voit maksaa jäsenmaksusi suoraan joko rahastonhoitaja Raija Vainiolle tai sihteeri Minna Seppäälle, mielellään tasarahalla.

ESITELMÄ

prof. emeritus
Toivo Viljamaa:

"Magnus Ducatus Finlandiae Russiae partim, partim Sveciae subiectus."
Tobias Lotter, ca. 1750

Suomi maailman kartalle

—
*1700-luvun käsityksiä
Suomesta ja suomalaisista*

TORSTAINA 24. HELMIKUUTA
KLO 18.15
LS II TURUN YLIOPISTO
(HALLINTORAKENNUS)

TERVETULOA!

VUOSIKOKOUS

Illan esitelmää edeltää yhdistyksen sääntömääräinen vuosikokous. Esityslistalla ovat seuraavat asiat:

1. Esitetään **toimintakertomus** (johdokunnan esitys toimintakertomukseksi on luettavissa tässä Acta Diurnan numerossa), tilinpäätös ja tilintarkastajien lausunto vuodelta 2004.
2. Päätetään **toimintakertomuksen hyväksymisestä ja tilinpäätöksen vahvistamisesta sekä vastuuvapauden myöntämisestä** edellisen vuoden johdokunnan jäsenille.
3. Päätetään kuluvan vuoden **jäsenmaksun** suuruudesta.
4. Päätetään **kokouksutsujen sekä muiden tiedonantojen** julkaisemisesta ja toimittamisesta.

TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2004

YLEISTÄ

Paideia ry:n näkyvintä toimintaa olivat tänäkin vuonna esitelmätilaisuudet, joita järjestettiin viisi kertaa, kaksi kevätlukukaudella ja kolme syyslukukaudella. Jäsentiedote Acta Diurna ilmestyi niinikään viidesti raportoiden välillä suppeasti, välillä laveammin lukijoitamme kiinnostavista ilmiöistä, tapahtumista ja ihmisistäkin. Acta Diurna on luettavissa myös yhdistyksen [www-sivuilla](http://www.sivuilla).

ESITELMÄT

Vuoden 2004 ensimmäinen esitelmätilaisuus pidettiin 25. helmikuuta, jolloin professor emeritus **Ilkka Välimäki** puhui Salomon lääketieteellisestä koulusta. Esitelmä keräsi 11 kuulijaa. Keski-aikateemainen keväämme jatkui dosentti **Anneli Luhtalan** esitelmällä 'Triviaalit oppiaineet keskiajalla' 24. maaliskuuta. Yleisöä oli 22 henkeä. Paideian kesätauko venähti lähes puolen vuoden mittaiseksi, ja seuraava esitelmä pidettiin vasta 9. syyskuuta, jolloin puhujana oli professori **Ibolya Tár** Szegedin yliopistosta Unkarista. Hänen aiheenaan oli 'Irony and Fantastic in Aristophanes and Lucian'; kuulijoita oli 22. FM **Veli-Matti Rissanen** esitelmöi 19. lokakuuta aiheenaan 'M. Tullius Ciceron *De legibus* kaunokirjallisenä teoksena'. Teos oli juuri ilmestynyt esitelmöitsijän kääntämänä, ja ilmeisesti osittain tämän ansiosta yleisömäärä oli vuoden korkein, 29. Vielä joulukuun 14. päivänä paideialaiset jakoivat lähteä melko sankalla joukolla (25 henkeä) kuulemaan professori **Altti Kuusamo**a, kun tämä puhui dionyysisen nymfin uudesta tulemisesta renessanssin syntymäkuvastossa. Tilaisuuden aluksi nautittiin myös pikkujoulutarjoilusta.

Paideia ry:n esitelmätilaisuudet keräsivät vuonna 2004 yhteensä 109 kuulijaa. Yleisöä oli keskimäärin noin 22 henkeä; verrattuna edellisvuoteen sekä kuulijakeskiarvomme että kuulijoiden kokonaismäärä laski jonkin verran.

KOKOUKSET

Sääntömääräiset kokoukset pidettiin esitelmätilaisuuksien yhteydessä. Vuosikokouksessa 25.2. hy-

väksyttiin yhdistyksen toimintakertomus ja tilinpäätös vuodelta 2003, ja myönnettiin vuoden 2003 hallitukselle tili- ja vastuuvapaus. Jäsenmaksun suuruudeksi päätettiin 10 € ja opiskelijoilta 4 €. Toimihenkilöille päätettiin edelleen olla maksamatta palkkioita. Tiedotus jäsenistölle päätettiin hoitaa jäsenkirjeiden välityksellä, joita lähetetään sekä paperimuodossa että sähköisesti.

Vaalikokous pidettiin 14.12. ja siellä valittiin yhdistyksen toimihenkilöt ja johtokunnan jäsenet vuodelle 2005. Valituiksi tulivat seuraavat henkilöt:

puheenjohtaja	prof. Jyri Vaahtera
varapuheenjoht.	prof. Karl-Gustav Sandelin
sihteeri	FM Minna Seppänen
rahastonhoitaja	FT Raija Vainio
johtokunta	dos. Anu Korhonen
	FM Taija Peilimö
	fil. yo Marko Pitkänen
	leht. Aarno Saleva
	FL Pauliina Sandberg

Yhdistyksen toimihenkilöstössä ei tapahtunut muutoksia.

Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin Ulla Laitakari ja Jaana Vaahtera. Tilintarkastajiksi valittiin Toivo Viljamaa ja Leena Järveläinen, sekä varalle Ilkka Valve ja Lotta Valve.

JÄSENISTÖ

Paideia ry:n jäsenistö kasvoi hieman edellisvuodesta: vuoden 2004 lopussa Paideialla oli jäseniä 96, joista ainajäseniä 15 ja kunniajäseniä 2. Jäsenmaksun maksamisesta muistuteltiin pitkin vuotta, mutta tulos jätti yhä toimimisen varaa: maksunsa hoiti kaikkiaan vain 45 jäsentä.

Johtokunnan puolesta
Turussa 7. helmikuuta 2005.

sihteeri Minna Seppänen

HELLISTÄ TUNTEISTA SOTAIISIIN TUNNELMIIN – KEVÄÄN 2005 KIRJASATO ANTIIKIN YSTÄVILLE

Tänäkin keväänä tarjotaan antiikin ystäville antiikkiin ja sen perintöön liittyviä teoksia. Erityisesti Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran kustantamat teokset herättivät tällä kertaa innostusta ja mielenkiintoa tuoreilla näkökulmillaan.

Tammen Olympos-sarja jatkuu tänä keväänä *Hellien tunteiden kirjalla*, johon on koottu Plutarkhoksen neljä kirjoitusta: *Ohjeita morsiamelle ja sulhaselle*, *Dialogi rakkaudelle*, *Sisarrakkaudesta ja Rakkaudesta jälkeläisiä kohtaan*. Kaikki neljä kirjoitusta on suomentanut Sampo Vesterinen. *Hellien tunteiden kirja* on luontevaa jatkoa viime vuonna ilmestyneelle Plutarkhos-suomennokselle *Libansyönnistä*, joka puolestaan otti kantaa ihmisen ja eläimen suhteeseen.

Tammen Olympos-sarjassa ilmestyy myös Arto Kivimäen tämän kevään julkaisu *Hiukselakin on varjo*, johon hän on suomentanut tuttuakin tutumpia Publilius Syruksen nimiin laitettuja lentäviä lauseita. Arto Kivimäki tekee tänä keväänä uuden aluevaltauksen; tällä kertaa

ilmestyy suorasanaisesti kerrottu *Odyssia lapsille*, jonka on kuvittanut Mika Launis. Lastenkirjan on kustantanut Teos, jonka www-sivuilta saa esimakua tulevan julkaisun kuvituksesta ja tekstistä:

www.tammi.fi > Uutuudet.

Suomalaisen kirjallisuuden seura pitää omalta osaltaan huolen antiikin perinnön vaalimisesta. Tänä keväänä SKS:ltä ilmestyy ainakin kaksi antiikkiin liittyvää teosta. Teoksen *Plinius muoremman kirjeitä Trajanuksen ajan Roomasta* ovat toimittaneet Tuulikki Elo ja Heikki Laakkonen ja se sisältää noin sadan kirjeen kokoelman. Kirjeet käsittelevät mm. roomalaista arkielämää, juoruja, oikeustapauksia, Vesuviuksen purkausta ja Tiberin tulvia. Suomennos ja alkuperäinen latinankielinen teksti kulkevat

rinnakkain, joten teos palvelee myös latinan harrastusta ja opiskelua.

Gaius Plinius tervehtii Fabius Iustusta

Aikoihin et ole lähettänyt minulle yhtään kirjettä. Sanot, ettei ole mitään mistä kirjoittaisit. Mutta kirjoita juuri, ettei ole mitään kirjoitettavaa, tai vain se, miten aiemmin oli tapana aloittaa kirje: »Jos olet terve, hyvin on; minäkin voin hyvin.»

Toinen SKS:n antiikin perintöä käsittelevä kirja on *Kadonnut Kreikka*, jonka ovat toimittaneet Erkki Sironen ja Björn Forsén. Kirjaan on koottu matkavaikutelmia kadonneesta Kreikasta, josta kertovat siellä vierailleet matkailijat August Myhrbergistä Göran Schildtiin. Kuvaukset on koottu ajanjaksolta 1830-1960, jolloin massaturismia ei Kreikassa vielä tunnettu. Svenska litteratursällskapet i Finland julkaisee teoksen samanaikaisesti ruotsiksi.

Tässä yhteydessä on hyvä mainita myös SKS:n Toimituksia -sarjan tuhanes teos viime vuodelta: Reijo Pitkärannan *Suomen kirkkojen latina*.

*Piirto-
kirjoitukset kirkkoissa, kello-
tapuleissa ja hautausmailla*, joka esittelee kattavasti kirkkojen, kellotapulien ja hautausmaiden latinankieliset tekstit pitäjittäin. Kirjan avulla kuka tahansa voi tehdä löytöretkiä

kotipaikkakuntansa lisäksi koko Suomen kirkkojen, kellotapulien ja kalmistojen historiaan.

Pitkällisen projektin puolestaan päättää tänä keväänä ilmestyyvä puuttuva osa Gaudeamuksen yhdeksänosaista Aristoteles-suomennosten sarjaa. Nyt ilmestyy *Teokset V* sisältää Aristoteleen kirjoitukset *Sielusta*, jossa Aristoteles tarkastelee psykologisia kysymyksiä ja esittää käsityksensä sielun luonteesta ja *Pienet tutkielmat*, jotka käsittelevät muun muassa muistia, aistimista ja unia.

Antiikin tietokirjapuolta edustaa tällä kertaa Kariston kustantama muhkea opus *Rooman*

sotilasmahdi, jossa esitellään Rooman armeijaa, sen taistelujäseniä, aseita, taktiikkaa, huoltoa jne. Pekka Tuomiston alun perin englanninkielisestä, Adrian Goldsworthyn kirjoittamasta, *The Complete Roman Army* -teoksesta suomentama tietopaketti sisältää Rooman sotavoimien kehityksen ja muutokset koko valtakunnan tuhatvuotisen historian ajalta ja tarkastelee sotilaiden arkielämää, palvelusta, koulutusta ja tapakulttuuria.

Ja jos viimeksi suosittelin kirjoja pukinkonttiin, niin näistä varmaan löytyy sopivia tuoreille ylioppilaille. Hyvää lukukevättä toivottaa
JÄSEN JÄRVELÄINEN!

TILAISUUKSIA MUUALLA

1. maaliskuuta Kirjakahvilassa Vanhalla suurtorilla suomentaja ja kirjavieras FT **Tua Korhonen** ja Plutarkhoksen *Libansyönnistä* (Summakustannus). Tua Korhonen, joka on yksi kolmesta suomentajasta, kertoo kirjan taustoista ja suomentamisesta. Tilaisuus alkaa klo 18.

Dante Alighieri -seura järjestää esitelmätilaisuuden 7.4. **Francesco Villani** Pisan Scuola Normalesta esitelmöi aiheesta latinan kielen käyttö Turun vanhassa akatemiassa, erityisesti 1700-luvulla. Esitelmä on italiankielinen.

Akatemiatalo. Akademihuset. The Academy. C.C. Gjerwells. 1815.